

**คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31**

**The Key Characteristics of School Administrators Affecting High Performance
School under the Office of Secondary Education Service Area 31**

พิสิฏฐ์ ชาวเสมา^{1*} และ อาคม อึ้งพวง²

Pisit Chaosema^{1*} and Arkom Eungpuang²

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

²อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturer, Educational Administration Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความเป็นโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง และ 4) ศึกษาคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 394 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามตำแหน่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง (Reliability) 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลและด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร
- 2) โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*Corresponding author. Mobile: +66 (0) 8 1321 4600

E-mail address: krupisit@hotmail.com

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_{10}) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ (X_3) และด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_7) และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.774 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรือการพยากรณ์ร่วมกัน ร้อยละ 59.80 ($R^2=0.598$) โดยเขียนเป็นสมการรูปละเนนดิบ (b) และในรูปละเนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการถดถอยในรูปละเนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y = 1.105 + 0.361(X_{10}) + 0.232(X_3) + 0.132(X_7)$$

สมการถดถอยในรูปละเนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z = 0.427(Z_{X_{10}}) + 0.277(Z_{X_3}) + 0.170(Z_{X_7})$$

คำสำคัญ: คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of the key characteristics of school administrators, 2) study level of high performance school, 3) study relation between the key characteristics of school administrators and high performance school, and 4) the factors of the key characteristics of school administrators affecting high performance school under the office of secondary education service area 31. Sample group consisted of 394 school administrators and teachers in world- class standard school under the office of secondary education service area 31, using stratified random sampling according to position. Research tool was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.98. Data was analyzed by using computer program for calculating mean, percentage, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. Regression equations were created for predicting dependent variables through Stepwise Multiple Regression Analysis.

Research findings were as follow:

1. Overall image of the key characteristics of school administrators indicated a high level of mean score. The highest mean of the characteristics was found with the vision and the moral and ethics. The administration competency had the lowest mean score.
2. Overall image of the high performance school indicated a high level of mean score. The highest mean of the high performance school was found with the supportive learning environment. The clear and shared focus had the lowest mean score.
3. Overall image of the relation between the key characteristics of administrators and high performance school indicated a "high" level. All aspects had a positive relation between each other with a statistical significance at the .01 level.
4. The key characteristics of school administrators affecting high performance school included having achievement motivation (X_{10}), Instructional leadership of school administrators (X_3), and motivation (X_7). The multiple correlation coefficient was .774 with a statistical significance at the .01

level. The predictive coefficient or predictive power was 59.80% ($R^2 = 0.598$). These could be expressed in equations of unstandardized and standardized score as follows:

Unstandardized Score Predictive Equation

$$Y = 1.105 + 0.361(X_{10}) + 0.232(X_3) + 0.132(X_7)$$

Standardized Score Predictive Equation

$$Z = 0.427(Z_{X_{10}}) + 0.277(Z_{X_3}) + 0.170(Z_{X_7})$$

Keywords: Key Characteristics of School Administrators, High Performance School

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิทยาการ สังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถที่จะอยู่โดยลำพัง จะต้องมีการร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันและกัน และต้องร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกันมากขึ้น ซึ่งในขณะเดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องมีการปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งที่จำเป็นสำหรับความพร้อมในศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ดังนั้นประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2555)

โรงเรียนถือว่าเป็นองค์กรองค์กรหนึ่ง เป็นการบริหารราชการในระดับปฏิบัติการของการบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา คือ มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของทางหน่วยงานต้นสังกัด แต่ที่ผ่านมาผลสำเร็จจากการจัดการ

ศึกษาไม่เท่ากัน โดยมีตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาจากผลการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา (LAS) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) และระดับสากล ได้แก่ PISA ซึ่งจากผลการประเมินได้สำรวจความรู้และทักษะของนักเรียนอายุ 15 ปี ทุก 3 ปีโดยประเมิน 3 ด้านคือการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2555 คะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านของนักเรียนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD (500 คะแนน) โดยอยู่อันดับที่ 50 จาก 65 ประเทศ (ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2557) สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศต้องมีการพัฒนาอย่างเร่งด่วน จากการศึกษาสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสภาวะการศึกษาไทยในเวทีโลก ซึ่งให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการศึกษาของไทยโดยรวมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีนวัตกรรมทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

จากเหตุผลข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาซึ่งมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักในระดับปฏิบัติต้องเพิ่มความสามารถ เพื่อปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน และคุณภาพตามที่กำหนดมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization) เพื่อผลักดันปรับตัวและหาทิศทางให้มีความสามารถเหนือคู่แข่งทั้งในระดับชาติและนานาชาติ โดยการบริหาร

สถานศึกษาให้มีสมรรถนะสูงนั้น ผู้บริหารจะต้องปรับปรุงรูปแบบหรือวิธีการการปฏิบัติงาน ให้มีนวัตกรรมเป็นตัวช่วยขับเคลื่อน เพื่อการไปสู่เป้าหมายผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำ เป็นผู้สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะ บทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อนำพาการบริหารงานในโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ คุณลักษณะของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารงานในโรงเรียน ความศรัทธา ความเชื่อมั่นในตัวผู้บริหารจะเป็นผลให้ครูทำงานได้ผลดี การแสดงออกซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู (บุญธรรม ไวยมิตร, 2553) ดังนั้น ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะสำคัญประกอบด้วย ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านความสามารถในการบริหารเป็นต้น (ชัยเสกสรรค์ พรหมศรี, 2550) ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพราะมีอำนาจในการตัดสินใจ รวมทั้งการกำหนดนโยบายต่างๆ ของโรงเรียน ผู้บริหารจึงควรมีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านคุณวุฒิและคุณธรรมจริยธรรมเพื่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน (คณิตตรา เจริญพร, 2555) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนในด้านต่างๆ ให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้และการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนางานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอันจะนำพาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้วยการมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม ที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (จรรย เคหา, 2554)

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพเทียบเท่าสากล โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนได้รับพัฒนาต่อยอดคุณลักษณะของ

ผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นพลโลก มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ เป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่ เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าในทางความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์และมีจิตร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก โดยได้เริ่มดำเนินการนำร่อง จำนวน 500 โรงเรียนในปีการศึกษา 2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) ซึ่งความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น เกิดจากการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-class Standard Curriculum & Instruction) และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2554)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัด 50 โรงเรียน ตั้งกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ในการเร่งรัดประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จึงกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการโดยใช้แนวการบริหารเชิงคุณภาพ ให้โรงเรียนในสังกัดได้ยกระดับผลงานของโรงเรียนในทุกๆ ด้าน มีการนิเทศเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ และคุณภาพผู้บริหารครูผู้สอนในสถานศึกษา ใช้การประเมินสมรรถนะและผลงานตามสภาพจริงเพื่อการพัฒนาศักยภาพ ใช้การแข่งขันทั้งนักเรียนในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนในสถานศึกษา สร้างกระบวนการเฝ้าระวังและติดตามวินัยข้าราชการเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด จัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายวิชาการ จำนวน 5 ศูนย์ ศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้/ศูนย์พัฒนาวิชาการ จำนวน 13 ศูนย์ โรงเรียนที่มีอัตราแข่งขันสูง 6 โรงเรียน

โรงเรียนมาตรฐานสากล 16 โรงเรียน โรงเรียนในฝัน 24 โรงเรียน และโรงเรียนดีประจำตำบล 5 โรงเรียน ซึ่งจากผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2557 กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ตามหลัก ธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ได้ส่งเสริม สนับสนุนอำนวยความสะดวก ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสามารถจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสู่สากล ทำให้โรงเรียนในสังกัด สามารถพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากร และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ สู่สากล ยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียน เทียบเคียงระดับประเทศผู้นำด้านคุณภาพการศึกษา ในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31, 2558)

จากความสำคัญ แนวคิด และเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนให้มีสมรรถนะสูงและพัฒนาการศึกษาไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

4. คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาได้บ้างส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31

4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlational Research)

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 รวมทั้งสิ้น 2,053 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 394 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการกำหนดตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2555)

2. รูปแบบการวิจัย

เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู นำมาจับสลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างย่อยตามสัดส่วนให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน ครู จำนวน 322 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 394 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ประกอบด้วย 10 ด้าน คือ 1) ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล 2) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร 3) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) ด้านการตัดสินใจ 5) ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 6) ด้านคุณธรรม

จริยธรรม 7) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 8) ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 9) ด้านเฉลี่ยฉลาดทันโลก ทันสมัย และ 10) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

3.2 ตัวแปรตาม คือโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตร การสอนและการประเมินผล กับมาตรฐานการเรียนรู้ 3) การติดตามความก้าวหน้าของการเรียนการสอน 4) นวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การมุ่งเน้นพัฒนาครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ 6) ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน 7) การทำงานเป็นทีม และ 8) สภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 หลังจากนั้นจึงดำเนินการส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ และส่งด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาในรอบแรก จำนวน 287 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.84 และได้โทรประสานนัดวันเวลาเพื่อขอแบบสอบถามเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบ 394 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

6.2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาและโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

6.4 วิเคราะห์คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล	4.22	0.52
2. ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร	4.12	0.51
3. ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.17	0.53
4. ด้านการตัดสินใจ	4.19	0.52
5. ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	4.17	0.59
6. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.22	0.53
7. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.21	0.57
8. ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	4.19	0.57
9. ด้านเฉลี่ยฉลาดทันโลกทันสมัย	4.19	0.55
10. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.14	0.52
รวมเฉลี่ย	4.18	0.45

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกลและด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร

ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง ทั้ง 10 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.55 ถึง 0.72 โดยคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง สูงที่สุด มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.72

1.2 โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง	ระดับการปฏิบัติ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.09	0.52
2. ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการสอนและการประเมินผลกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.12	0.51
3. การติดตามความก้าวหน้าของการเรียนการสอน	4.13	0.53
4. นำองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ	4.12	0.57
5. การมุ่งเน้นพัฒนาครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้	4.13	0.55
6. ความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน	4.14	0.53
7. การทำงานเป็นทีม	4.12	0.55
8. สภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้	4.17	0.51
รวมเฉลี่ย	4.13	0.44

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง (Y)

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	Y
X_1	1.00										
X_2	.77**	1.00									
X_3	.66**	.77**	1.00								
X_4	.65**	.70**	.77**	1.00							
X_5	.63**	.72**	.74**	.76**	1.00						
X_6	.63**	.64**	.67**	.67**	.68**	1.00					
X_7	.60**	.64**	.66**	.63**	.69**	.71**	1.00				
X_8	.57**	.63**	.67**	.64**	.68**	.66**	.74**	1.00			
X_9	.60**	.62**	.68**	.67**	.69**	.71**	.75**	.77**	1.00		
X_{10}	.64**	.67**	.63**	.65**	.67**	.68**	.68**	.69**	.75**	1.00	
Y	.55**	.62**	.66**	.63**	.64**	.63**	.65**	.64**	.67**	.72**	1.00

** $p < 0.01$

1.4 คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (อำนาจพยากรณ์) ของคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง

ตัวแปรต้น	R	R^2	Adjusted R^2
X_{10}	.718	.515	.514
X_{10} & X_3	.765	.586	.583
X_{10} & X_3 & X_7	.774	.598	.595

** $p < 0.01$

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวทำนายส่งผลให้เกิดโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_{10}) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ (X_3) และด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_7) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.774 มีค่าสัมประสิทธิ์การ

ทำนายหรืออำนาจพยากรณ์รวมร้อยละ 59.80 โดย X_{10} มีค่าอำนาจการทำนายร้อยละ 51.50 เมื่อเพิ่มตัวแปร X_3 เข้ามาทำให้ค่าอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.10 และเมื่อเพิ่มตัวแปร X_7 ทำให้ค่าอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผลการวิจัย

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมิวสิคส์ทัศนกว้างไกลและด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีสัมมนาวิชาการ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของแต่ละโรงเรียน ดำเนินงานโดยเน้นหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ราตรี สิงาม (2555) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ด้านนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารมิวสิคส์ทัศนกว้างไกลเล็งเห็นความสำคัญ กระตือรือร้น ในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมากที่สุดคล้อยกับการศึกษาของ ยุทธพงษ์ กิ่งวิชิต (2555) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านคุณธรรมและด้านความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับ ไพรัตน์ คำกอน และ ฤทธมรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2551) ได้ศึกษาคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายกุด-โท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นใต้ เขต 2 พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

และครูผู้สอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรมต่อสังคม คุณธรรมจริยธรรมต่อวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้รับบริการ คุณธรรมจริยธรรมต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และคุณธรรมต่อตนเอง

โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และผลักดันให้เกิดการจัดการความรู้ในโรงเรียนได้อย่างจริงจัง จัดหาสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับดวงพร คำภูแสน (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงาน ด้านกระบวนการของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า ด้านบรรยากาศของโรงเรียนและห้องเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับ พบว่า โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่ร่มเย็นให้หน้าดู น่าอยู่ น่าเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน มีบรรยากาศยอมรับและเชื่อถือซึ่งกันและกันของครูกับนักเรียนและสอดคล้องกับณัฐธยาน์ พลศรีเมือง (2550) ได้ศึกษาการบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษา ตำบลเวียงเชียงของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 พบว่า ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ด้านที่สอง คือ ด้านความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและชุมชนในหลายช่องทางอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ ของโรงเรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จึงทำให้ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนทั้งด้าน

งบประมาณ แรงกาย และแรงใจในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับตรุณี เทพา (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพตามเกณฑ์ของ สมศ. ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน และ กฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง (2556) ได้ศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 35 พบว่า การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามข้อบ่งชี้ 6 งาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก คือ งานด้านการให้บริการชุมชน งานด้านการประชาสัมพันธ์ งานด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษากับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงที่สุด ทั้งนี้อธิบายได้ว่า หากผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งนำแนวบริหารใหม่ๆ มาใช้ในการบริหาร แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น จะทำให้โรงเรียนมีสมรรถนะสูง มีการจัดการเรียนการสอนที่เทียบเคียงมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสมบัติ ผ่องอำไพ (2556) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ และด้านการสร้างแรงจูงใจ ที่สามารถร่วมกันพยากรณ์โรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ได้ร้อยละ 59.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นปัจจัยแรก ซึ่งมีอำนาจการทำนาย ร้อยละ 51.50 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารกำหนดตัวชี้วัดของการบรรลุสู่เป้าหมายในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคลากร ผู้บริหารกระจายอำนาจในการบริหารงานให้กับบุคลากรเพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายได้อย่างถูกต้องตามตัวชี้วัดหรือตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ครูเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ มีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดผลตามที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ ศักดิ์ดา แดงเถิน (2555) ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในสำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูมีทัศนะต่อการบริหารงานโรงเรียนโดยใช้หลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นปัจจัยตัวที่สองที่เป็นตัวทำนายโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูง มีอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.10 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และผู้บริหารนิเทศและชี้แนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ทำให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับ สุขสันติ โพสุวัน (2555) ได้ศึกษาปัจจัยด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษานครนายก พบว่า ปัจจัยด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านความสามารถในการพัฒนางาน ด้านความสามารถในการติดต่อประสานงาน ด้านความสามารถในการจัดสรรและใช้ทรัพยากร ด้านลักษณะการเป็นผู้นำทางวิชาการและความสามารถในการวางแผนสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 71.70 และทรงสวัสดิ์ แสงมณี (2552) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากลงมา 3 อันดับ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนครูในการอบรมพัฒนาวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการสร้างแรงจูงใจ เป็นปัจจัยที่สามที่เป็นตัวทำนายโรงเรียนสมรรถนะสูง มีอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.20 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบแก่บุคลากร จัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เพิ่มพูนศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ยกระดับขึ้นชมความสามารถในการปฏิบัติงานและผลงานของบุคลากรอย่างทั่วถึง ทำให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีความรักใคร่สามัคคีกัน สอดคล้องกับเยาเวเรศ บุชบงค์ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการของโรงเรียนเอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการจัดการ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโดยตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายประสิทธิผลด้านการจัดการ คือ ด้านการสร้างแรงจูงใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ควรมีนโยบายพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการและด้านการสร้างแรงจูงใจ เพื่อใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีสมรรถนะสูง ซึ่งจากผลวิจัยนี้ยืนยันว่าคุณลักษณะทั้งสามประการนี้ส่งผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีสมรรถนะสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรู้ความสามารถในการบริหาร มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำสุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จึงควรจัดอบรม ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้มีการพัฒนาการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

1.3 จากผลการศึกษาโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงด้านมิวสียทัศน์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา และสร้างความตระหนักให้บุคลากรให้เห็นความสำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับโรงเรียนที่มีสมรรถนะสูงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

2.2 ควรศึกษาวิเคราะห์พหุระดับด้วยโมเดลเชิงเส้นลดหลั่นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กฤษณภรณ์ อินแก้วดวงดี. (2556). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 35. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

คณิตตรา เจริญพร. (2555). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2555). การวิจัยทางการศึกษา: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. เอกสารประกอบการสอน. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จตุภูมิ เคาหา. (2554). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2550). การจัดการความขัดแย้งในองค์กร. กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.

ณัฐยานันท์ พลศรีเมือง. (2550). การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาตำบลเวียงเชียงของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. การศึกษาอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ครุณี เทพา. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ดวงพร คำภูแสน. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการบริหารงานด้านการระดมทุนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2552). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

บุญธรรม ไวยมิตร. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ไพรัตน์ คำก้อย และ อนุอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข.

(2551). คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายภูมิโท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สุรินทร์.

วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2(2), 54 – 61.

ยุทธพงษ์ กิ่งวิชิต. (2555). **คุณลักษณะของผู้บริหาร**

**สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**

เยาวเรศ บุษบงค์. (2553). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผล
ต่อประสิทธิภาพด้านการจัดการของโรงเรียน
เอกชนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาสงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.**

ราตรี สีสาม. (2555). **การเตรียมความพร้อมสู่
ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.**

ศักดิ์ดา แดงถิ่น. (2555). **การบริหารงานโรงเรียน
โดยใช้หลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของ
ผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในสำนักงาน
เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.**

ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
(2557). **อันดับการศึกษาไทยใน PISA 2012.
สืบค้นวันที่ 1 มีนาคม 2559. จาก**[http://www.
moc.moe.go.th/upload-cms/files/january%
2057.pdf](http://www.moc.moe.go.th/upload-cms/files/january%2057.pdf).

สมบัติ ผ่องอำไพ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่าง
สมรรถนะผู้บริหารกับการบริหารคุณภาพ
โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี.**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.

(2558). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 31. เอกสารกลุ่มนโยบาย
และแผน.**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **เอกสาร
การประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2557
มาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต
ในโลกศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: พริกหวาน
กราฟฟิค.**

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554).
**มัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย จำกัด.**

_____. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนการ
สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล (ฉบับปรับปรุง)
World Class Standard School Introduction
Guidelines (Revise Edition). กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.**

สุขสันติ โพสุวัน. (2555). **ปัจจัยด้านความเป็นผู้นำ
ทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.**